

Fiberglas boxafscheiding bevalt goed

De uit de Verenigde Staten overgewaarde fiberglas boxafscheidingen mogen zich op een warme belangstelling verheugen. De eerste ervaringen op drie van de vier rundveepraktijkcentra van de ASG, zijn goed.

Tekst: Geesje Rotgers, Gertjan Zevenbergen – Foto's: Gertjan Zevenbergen

De fiberglas boxafscheiding waarover Veehouderij Techniek in november 2007 berichtte, werkt. Voor de fabrikant, Robert J. Komro uit Durand, zal dat geen verrassing zijn. Hij bedacht de keiharde maar flexibele stokken van fiberglas met hun kunststof omhuizing. In Nederland zijn de eerste fiberglas stokken niet alleen geplaatst in de stallen van melkveehouders, maar ook op drie praktijkcentra van de Animal Sciences Group: Aver Heino, Nij Bosma Zathe en Zegveld. Sinds februari doen de bedrijven ervaring op met de flexibele ligboxenafscheiding. Daartoe werden de vaste boxafscheidingen van vier ligboxen op Aver Heino vervangen door de metalen houders met fiberglas buizen. De constructie staat alleen aan de kopkant vast en biedt daardoor veel ruimte aan de koe. Zowel de kopruimte als de ruimte om te liggen is groot. Op Aver Heino werd ervoor gekozen de buizen onder de grootste hoek te plaatsen, waardoor ze aan de achterkant van de box uitkomen op zo'n 85 tot 90 centimeter hoogte. Omdat de vier boxen deel uitmaken van een boxenrij in de stal,

bleef de schoftboom zitten. Deze is scharnierend gemonteerd op de standbuizen. Daardoor heeft de koe bij het opstaan volledige vrijheid en wordt nekbeschadiging voorkomen.

▪ Koeien liggen niet scheef

“De nieuwe afscheidingen bevallen boven verwachting goed”, weet Ben Timmerman, bedrijfsleider van Aver Heino. Hoewel op het praktijkcentrum niet wordt geturfd of de vier ‘fiberglas boxen’ vaker bezet zijn dan de ‘ijzeren boxen’, en er geen exacte cijfers bekend zijn, spreekt de bedrijfsleider van een intensieve bezetting. Van scheef liggen of ander afwijkend liggedrag is geen sprake. Ook over de stevigheid van de constructie is Timmerman tevreden. Mankementen traden niet op. Ook op praktijkcentrum Nij Bosma Zathe in het Friese Goutum werd de simpele boxafscheiding in vijf boxen gemonteerd, in nauw overleg en op exact dezelfde manier als op Aver Heino. Ook hier bevalt de eenvoudige constructie prima. Het liggedrag van de koeien is ook in Friesland goed en

de constructie lijkt ook hier qua stevigheid prima te voldoen. Drie maanden zijn ze nu in gebruik. Bedrijfsleider Gelein Bieuwenga heeft er tot nu toe niks op aan te merken.

▪ Vast onder de stok

In Zegveld zijn de fiberglas stokken als afscheiding van zes ligboxen terug te vinden. De droge koeien mogen ze uitproberen. Was de hoogte van de stokken tot de achterrand van de overigens korte boxen vlak na de installatie nog 75 cm, nu is dat verlaagd naar 50 cm. Een kleine koe kroop namelijk onder de afscheiding door en kwam aan de voorkant van de box klem tussen vloer en fiberglas stok. De stok bleef heel. Het dier kwam weliswaar niet uit zichzelf los, maar liep geen letsel op. Boven de stokken aan de voorkant van de ligboxen, is op een meter hoogte een spanband gespannen. Die moet voorkomen dat de dieren te ver naar voren in de box staan en heeft dezelfde functie als een gangbare schoftboom. Het lint werd bevestigd aan de bestaande metalen ligboxafscheiding. Van breuk, zoals dat bij enkele melkvee-

houders uit het netwerk Strategisch Bouwen voorkwam, is geen sprake. Wel verwacht ASG'er Frank Lenssinck, die op het proefbedrijf de stokken nauwlettend in de gaten houdt, dat dit iets te maken heeft met de bevestiging van de stokken. “Zet je ze strak in de houder vast, dan worden de stokken door veelvuldig bewegen slapper op het punt waar ze uit de metalen houders komen. Ze schuren in en dat zou het punt kunnen zijn waar ze breken.” Lenssinck gaf de houder een grotere diameter, zodat ook de kunststof buis in de houder past. In dat geval beschadigt wel die buis maar niet de fiberglas stok.

De praktijkcentra hebben alleen enkele boxrijen met de fiberglas afscheiding uitgerust. Ervaring met tegenover elkaar liggende rijen is er dus niet. Daarover kan melkveehouder Sybren Mulder uit Allingawier wel meepraten. Hij voorzag twee tegenover elkaar liggende rijen van fiberglasstokken en spande er aan de voorkant een spanband boven. Ook hij is tevreden. De koeien hebben de ruimte en één keer stond een vaars tussen de beide rijen ligboxen. Ze kon zichzelf bevrijden.

▪ Houder

De houder voor de bevestiging van de buis was aanvankelijk een punt van zorg. Want hoewel de Amerikaanse fabrikant die nu standaard meeleverd, was dat in het begin nog niet het geval. Uiteindelijk besloten de praktijkcentra een eigen ontwerp te kiezen: een degelijke metalen constructie die op het betonnen boxdek kan worden vastgeschroefd. Zijn de eerste geplaatste stokken nog voorzien van starre voeten, op praktijkcentrum Zegveld zijn voeten gemonteerd met een flexibele bevestiging. Middels boutgaten is het mogelijk de hoek die de stok maakt te variëren. De ‘fabricage-op-maat’ in kleine oplage maakte de voet wel duur. “Bijna nog duurder dan de fiberglas stokken”, aldus Timmerman. De stokken zelf waren ook aan de prijs, aangezien ze uit de Verenigde Staten moesten worden ingevlogen. Uiteindelijk is de totale afscheiding met 100 euro niet veel goedkoper dan de aloude metalen boxframes. ■

Op het praktijkcentrum in Zegveld (links) zijn zelfgemaakte flexibele houders op de boxvloer bevestigd. De hoogte is met een bout, een moer en twee gaten te regelen. Een veehouder uit het Netwerk Verantwoorde Veehouderij gebruikte een starre bevestiging (rechts). Daarbij staat de hoek van de stok met de vloer vast. Wie de fiberglas stokken nu nog uit Amerika laat overkomen, koopt daar een steun bij.